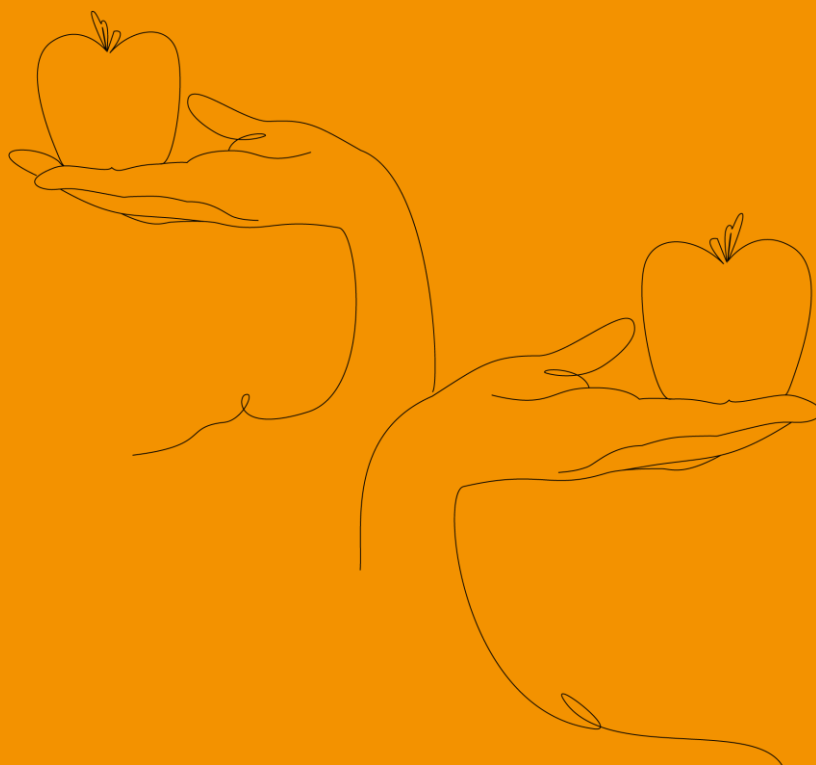

Öppna jämförelser Missbruks- och beroendevård 2018

Resultatet i nordvästra Stockholms län

MARTIN ÅBERG

**Öppna jämförelser Missbruks- och beroendevård 2018
Resultatet i nordvästra Stockholms län**

© FoU Nordväst och författaren 2018

ISBN: 978-91-89681-40-8

ISSN: 1651-7830

FoU Nordväst är ett kunskapscentrum för socialtjänsten i nordvästra Stockholms län.

FoU Nordväst is a knowledge center for social services in northwestern Stockholm County, Sweden.

För ytterligare information se www.fou-nordvast.se

_Resultatet i korthet

Nordvästkommunerna i Stockholms län har ökat snittet av ja-svar i ett flertal kvalitetsindikatorer i Öppna jämförelser för Missbruks- och beroendevården 2018. Några kvalitetsindikatorer har lägre snitt än 2017, några är oförändrade men överlag är ändringarna från förra året positiva.

Nordvästkommunerna har exempelvis fler aktuella rutiner för intern samordning i enskilda ärenden jämfört med Stockholm och riket.

Ett exempel där färre svarat positivt är indikatorn gällande om kommunens Missbruks- och beroendevård har en aktuell överenskommelse med landsting. Där svarade fler positivt 2017.

Under rubriken Kunskapsbaserad verksamhet är resultaten spretiga på så sätt att nordvästkommunerna i vissa frågor är under rikssnittet och i vissa frågor är över rikssnittet. Systematisk uppföljning är fortsatt ett utvecklingsområde för de flesta kommunerna i riket.

Hälften av nordvästkommunerna har en rutin för att erbjuda enskilda att ta med stödperson på möten. Det är inte många regioner som kan mäta sig med nordvästkommunerna i Stockholms län gällande den kvalitetsindikatorn.

Rubriken Trygghet och säkerhet berör indikatorer om samordnad individuell plan (SIP) och om rutiner för att inte röja skyddade personuppgift. Här har nordvästregionen resultat över – respektive långt över – rikssnittet.

Resultatet av årets Öppna jämförelser visar att nordvästkommunerna och övriga riket fortsättningsvis behöver stärka arbetet med att utveckla en kunskapsbaserad socialtjänst. Likt många andra kommuner kan nordvästkommunerna bli bättre på att systematiskt följa upp sina verksamheter och använda resultaten för att utveckla arbetssätt och förbättra kvaliteten. I det ingår att även anta ett kritiskt perspektiv på kön och genus.

_Inledning

I den här rapporten redovisas resultatet i Öppna jämförelser Missbruks- och beroendevård 2018 för nordvästkommunerna i Stockholms län. Öppna jämförelser är nationella kvalitetsindikatorer som Socialstyrelsen tagit fram och varje år samlar in för sju verksamhetsområden inom socialtjänsten. Svarsfrekvensen och kvaliteten på svaren är generellt mycket god. För mer information se följande [länk](#).

Lokalt analys- och utvecklingsarbete stimuleras av att kvalitetsindikatorerna är jämförbara mellan alla landets kommuner. Det gör det möjligt att enkelt jämföra liknande kommuner och följa upp resultatet över tid. För att säkerställa jämförelsernas validitet inom nordvästkommunerna har FoU Nordväst kvalitetssäkrat inrapporteringen av kvalitetsindikatorerna. Bland annat har vi anordnat möten med representanter från både kommunerna och Socialstyrelsen med syftet att gå igenom enkäten och enas om tolkningar och definitioner.

Med den här rapporten stödjer FoU Nordväst det lokala analys- och utvecklingsarbetet genom att sammanställa och jämföra verksamhetsområdets resultat med snittet i Stockholms stad och riket. Från och med 2018 redovisas och diskuteras rapporten i chefsnätverket som därefter väljer ett eller flera utvecklingsområden för de kommande två åren. FoU Nordväst deltar i dessa sammanhang och bidrar med fakta och analysunderlag. Mer information om arbetssättet finns i vår strategi och handlingsplan, se [länk](#).

I nordvästkommunerna har de tidigare årens arbete med Öppna jämförelser varit uppskattat och viktigt. Det har bland annat lett fram till nya gemensamma utvecklingsområden, exempelvis har kommunerna gemensamt tagit fram en BAS-utbildning för introduktion av nyanställda inom barn och unga och missbruksvården samt börjat utveckla arbetssätten med sjukskrivna och nollklassade som beviljats ekonomiskt bistånd.

FoU Nordväst har också granskat kommunernas arbete med Öppna jämförelser. Sven Trygged, docent i socialt arbete, undersökte bland annat om professionen trodde att konkreta förändringar i verksamheterna kunde åstadkommas och om erfarenheterna svarade upp mot de nationella förväntningarna. Rapporten *Öppna jämförelser i socialtjänsten – Varför, hur och till vilken nytta?* kan läsas [här](#).

_Resultat

Tabellerna i resultatkapitlet följer ordningen i Excel-filen där Socialstyrelsen publicerar resultaten.

Tillgänglighet

Tabell 1
Tillgänglighet utanför
kontorstid

	Socialjour med socio- nomer alla dagar hela dygnet
<i>Ekerö</i>	NEJ
<i>Järfälla</i>	JA
<i>Sigtuna</i>	JA
<i>Sollentuna</i>	JA
<i>Solna</i>	JA
<i>Sundbyberg</i>	JA
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ
<i>Upplands Väsby</i>	JA
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	75 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	75 %
<i>Stockholm</i>	100 %
<i>Riket</i>	83 %

Tabell 1 visar att sex av åtta nordvästkommuner uppgett att de har tillgång till socialjour hela dygnet. Resultatet är jämbördigt med riket (83 %).

Helhetssyn och samordning

Tabell 2
Intern samordning i
enskilda ärenden

Aktuell rutin för samordning med:	Ekonomiskt bistånd	Social-psykiatri	Barn och unga	LSS (barn och vuxen)	Äldreomsorg
<i>Ekerö</i>	JA	JA	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Järfälla</i>	JA	JA	NEJ	JA	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	JA	JA	JA	NEJ
<i>Sollentuna</i>	JA	JA	JA	JA	JA
<i>Solna</i>	JA	JA	JA	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	JA	JA	JA	JA	JA
<i>Upplands-Bro</i>	JA	JA	JA	JA	JA
<i>Upplands Väsby</i>	JA	JA	JA	JA	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	100 %	100 %	75 %	87.5 %	50 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	75 %	62.5 %	37.5 %	37.5 %	37.5 %
<i>Stockholm</i>	71 %	50 %	86 %	50 %	64 %
<i>Riket</i>	74 %	58 %	67 %	46 %	39 %

Tabell 2 visar att samtliga kommuner har en aktuell rutin för samordning mellan Missbruks- och beroendevård och Ekonomiskt bistånd. Det är högre än snittet i Stockholm och i riket (71 % respektive 74 %). Resultatet är likadant för aktuell rutin med Socialpsykiatrin. Där är snittet lägre för Stockholm (50 %) och riket (58 %).

Sigtuna, Sollentuna, Solna, Sundbyberg, Upplands-Bro och Upplands Väsby har en aktuell rutin för samordning mellan Barn och unga och Missbruks- och beroendevården. Snittet på 75 procent ligger mellan snittet i Stockholm (86 %) och i riket (67 %).

Sju nordvästkommuner har en aktuell rutin för samordning mellan LSS (barn och vuxen) och Missbruks- och beroendevården. Snittet är betydligt lägre i Stockholm (50 %) och i riket (46 %).

Hälften av nordvästkommuner har en aktuell rutin för samordning mellan Äldreomsorg och Missbruks- och beroendevården. Det är aningen lägre än snittet i Stockholm (64 %) och högre än i riket (39 %).

Det har skett en stor skillnad från 2017 då snittet ja-svar bland nordvästkommunerna har ökat inom samtliga kategorier i Tabell 2.

Tabell 3

Extern samverkan i enskilda ärenden

	Aktuell överenskommelse med landsting
<i>Ekerö</i>	JA
<i>Järfälla</i>	NEJ
<i>Sigtuna</i>	NEJ
<i>Sollentuna</i>	JA
<i>Solna</i>	NEJ
<i>Sundbyberg</i>	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	JA
<i>Upplands Väsby</i>	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	37.5 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	62.5 %
<i>Stockholm</i>	64 %
<i>Riket</i>	53 %

Tabell 3 visar att tre nordvästkommuner har en aktuell överenskommelse mellan Missbruks- och beroendevården och landsting, vilket är ett lägre snitt än förra året och i både Stockholm (64 %) och i riket (53 %).

Kunskapsbaserad verksamhet

Tabell 4

Handläggarnas kompetensutveckling, Handläggarnas agerande vid indikation på våld & Rekommenderas i nationella riktlinjer-Multiprofessionella team

	Aktuell samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling	Aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld	Erbjuder Case Management i form av Integrerade team
<i>Ekerö</i>	NEJ	JA	NEJ
<i>Järfälla</i>	NEJ	JA	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	JA	NEJ
<i>Sollentuna</i>	NEJ	JA	JA
<i>Solna</i>	JA	JA	NEJ
<i>Sundbyberg</i>	JA	JA	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	JA	JA	JA
<i>Upplands Väsby</i>	JA	NEJ	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	62.5 %	87.5 %	25 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	75 %	62.5 %	25 %
<i>Stockholm</i>	64 %	64 %	71 %
<i>Riket</i>	48 %	55 %	37 %

Tabell 4 visar att Sigtuna, Solna, Sundbyberg, Upplands-Bro och Upplands Väsby har en aktuell samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling. I jämförelse har nordvästkommunerna ett liknande snitt (62.5 %) som Stockholm (64 %) och ett bättre snitt än riket (48 %).

Samtliga nordvästkommuner förutom Upplands Väsby har en aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld. Snittet på 87.5 procent är högre än snittet i Stockholm (64 %) och i riket (55 %). Två nordvästkommuner erbjuder Case management i form av integrerade team. Det är inte så långt ifrån snittet i riket (37 %) men långt från snittet i Stockholm (71 %).

Tabell 5

Rekommenderas i nationella riktlinjer-
insatser

	Erbjuder Individuell Case management - Strengths model	Erbjuder minst en ma- nualbaseradinsats (Återfallsprevention ingår)	Erbjuder minst en ma- nualbaseradinsats (Återfallsprevention ingår ej)
<i>Ekerö</i>	NEJ	JA	JA
<i>Järfälla</i>	NEJ	JA	JA
<i>Sigtuna</i>	NEJ	JA	JA
<i>Sollentuna</i>	NEJ	JA	JA
<i>Solna</i>	NEJ	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	JA	JA
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ	JA	JA
<i>Upplands Väsby</i>	NEJ	JA	JA
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	0 %	100 %	100 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	0 %	100 %	-
<i>Stockholm</i>	93 %	100 %	100 %
<i>Riket</i>	25 %	97 %	93 %

I Tabell 5 framkommer att ingen av nordvästkommunerna använder individuell Case management - Strengths model. Men samtliga nordvästkommuner erbjuder minst en manualbaseradinsats.

Tabell 6

Rekommenderas i nationella riktlinjer-stöd för närstående & Rekommenderas i nationella riktlinjer-boendeinsats

	Erbjuder minst ett stödprogram för närstående	Erbjuder Bostad först	Erbjuder Vårdkedja
<i>Ekerö</i>	NEJ	NEJ	JA
<i>Järfälla</i>	NEJ	JA	JA
<i>Sigtuna</i>	JA	NEJ	JA
<i>Sollentuna</i>	JA	JA	JA
<i>Solna</i>	NEJ	NEJ	JA
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	JA	NEJ	JA
<i>Upplands Väsby</i>	JA	JA	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	50 %	37.5 %	75 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	25 %	25 %	87.5 %
<i>Stockholm</i>	50 %	86 %	86 %
<i>Riket</i>	37 %	22 %	39 %

Hälften av nordvästkommunerna erbjuder minst ett stödprogram för närstående. Det är samma snitt för nordvästregionen som för Stockholm och högre snitt än för riket (37 %).

Tre nordvästkommuner erbjuder Bostad först. Stockholm erbjuder det i mycket högre utsträckning (86 %). I riket erbjuder c:a var femte kommun (22 %) Bostad först.

Tabell 7

Standardiserade bedömningsmetoder

	Uppföljning utifrån standardiserad bedömningsmetod	Använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna
<i>Ekerö</i>	DELVIS	JA
<i>Järfälla</i>	DELVIS	NEJ
<i>Sigtuna</i>	DELVIS	NEJ
<i>Sollentuna</i>	DELVIS	JA
<i>Solna</i>	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	DELVIS	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	JA	JA
<i>Upplands Väsby</i>	DELVIS	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	25 %	50 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	50 %	62.5 %
<i>Stockholm</i>	57 %	93 %
<i>Riket</i>	24 %	76 %

Tabell 7 visar att två nordvästkommuner gör och – sex nordvästkommuner delvis gör – uppföljning utifrån standardiserad bedömningsmetod i enskilda ärenden. Hälften av nordvästkommunerna använder standardiserade bedömningsmetoden FREDA-kortfrågor för att upptäcka våldsutsatthet hos enskilda vuxna. Snittet är högre både i Stockholm (93 %) och riket (76 %).

Tabell 8
Systematisk uppföljning för att utveckla verksamheten

	Använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling gällande:				Genomfört systematisk uppföljning uppdelat på kön	Använt resultat från systematisk uppföljning uppdelat på kön till verksamhetsutveckling
	de som bor med barn	unga vuxna 65 år eller äldre	de som har kontakt med beroendevård /psykiatri			
<i>Ekerö</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Järfälla</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Sigtuna</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Sollentuna</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Solna</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Upplands Väsby</i>	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	0 %	0 %	0 %	0 %	12.5 %	12.5 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
<i>Stockholm</i>	15 %	31 %	15 %	38 %	64 %	36 %
<i>Riket</i>	6 %	10 %	8 %	9 %	18 %	13 %

I Tabell 8 framkommer att Solna har genomfört systematisk uppföljning uppdelat på kön och dessutom använt resultatet för verksamhetsutveckling.

Ingen nordvästkommun har använt resultat från systematisk uppföljning till verksamhetsutveckling gällande: de som bor med barn, unga vuxna, 65 år eller äldre och de som har kontakt med beroendevård/psykiatri.

I snitt ligger nordvästkommunerna lägre än riket i alla kvalitetsindikatorer. Men bara en liten del av kommunerna i riket har använt resultat från systematisk uppföljning för verksamhetsutveckling. Stockholm har överlag högre snitt gällande systematisk uppföljning för verksamhetsutveckling.

Självbestämmande och integritet

Tabell 9 Brukarinflytande på individuell och övergripande nivå

	Aktuell rutin - erbjuda enskilda att ta med stödperson på möten	Brukarorganisation har påverkat överenskommelsen med landsting
<i>Ekerö</i>	NEJ	NEJ
<i>Järfälla</i>	NEJ	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	NEJ
<i>Sollentuna</i>	JA	JA
<i>Solna</i>	JA	NEJ
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	NEJ
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ	NEJ
<i>Upplands Väsby</i>	JA	JA
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	50 %	25 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	25 %	37.5 %
<i>Stockholm</i>	0 %	21 %
<i>Riket</i>	10 %	29 %

Tabell 9 visar att hälften av nordvästkommunerna har en aktuell rutin för att erbjuda enskilda att ta med stödperson på möten. Det ger ett mycket högre snitt än både Stockholm (0 %) och riket (10 %).

Två nordvästkommuner (25 %) uppger att brukarorganisation har påverkat överenskommelsen med landsting. Det är ungefär samma snitt som Stockholm (21 %) och riket i stort (29 %).

Trygghet och säkerhet

Tabell 10

Information till enskilda och personalens hantering vid skyddade personuppgifter

	Aktuell rutin för information om samordnad individuell plan (SIP)	Aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter
<i>Ekerö</i>	NEJ	NEJ
<i>Järfälla</i>	NEJ	NEJ
<i>Sigtuna</i>	JA	JA
<i>Sollentuna</i>	JA	JA
<i>Solna</i>	JA	JA
<i>Sundbyberg</i>	NEJ	JA
<i>Upplands-Bro</i>	NEJ	JA
<i>Upplands Väsby</i>	JA	NEJ
<i>Snitt 2018 (nv)</i>	50 %	62.5 %
<i>Snitt 2017 (nv)</i>	50 %	12.5 %
<i>Stockholm</i>	36 %	29 %
<i>Riket</i>	47 %	32 %

I tabell 10 framkommer att hälften av nordvästkommunerna har aktuella rutiner för information om samordnad individuell plan (SIP). Det innebär att nordvästregionen har högre snitt än Stockholm (36 %) och ungefär samma snitt som riket (47 %).

Fem av nordvästkommunerna har en aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter. Snittet på 62.5 procent är högre än snittet i både Stockholm (29 %) och i riket (32 %). Det är också en betydande ökning från förra årets mätning.

Bakgrundsuppgift

Tabell 11
Väntetid för nybesök
2018 & 2017

	Tid till första besök 2018	Tid till första besök 2017
Ekerö	Inom 4-7 dagar	<i>Inom 4-7 dagar</i>
Järfälla	i.u.	<i>Inom 8-14 dagar</i>
Sigtuna	Inom 4-7 dagar	<i>Inom 8-14 dagar</i>
Sollentuna	Inom 4-7 dagar	<i>Inom 4-7 dagar</i>
Solna	Inom 4-7 dagar	<i>Inom 3 dagar</i>
Sundbyberg	Efter 15 dagar eller mer	<i>Inom 4-7 dagar</i>
Upplands-Bro	Inom 8-14 dagar	<i>Inom 8-14 dagar</i>
Upplands Väsby	Inom 4-7 dagar	<i>Inom 4-7 dagar</i>
Stockholm	-	-
Riket	-	-

Tabell 11 visar tid till första besök. I den senaste enkäten har fem nordväst-kommuner en väntetid på 4-7 dagar, en kommun erbjuder tid inom 8-14 dagar, en kommun har ett första besök efter 15 dagar eller mer. Svar saknas från en kommun. Hälften av kommunerna har samma väntetid som året innan, två kommuner har längre väntetid och en kommun har kortare väntetid än 2017.